

KENDİNİ

KORUYAN KENT

BİRGİ

ÇAKIRAGA KONAĞI
KAPU ÜSTÜ KALEHİŞİ YELKEHLİLERDEN
AYRINTI.

ÖCEKÜL

ÇAKIRAGA KONAĞI VE ÇEVRESİ
YERLEŞİMİ
KÜTLESEL DENGESİ

Birgi; Aydınolu Beyliğine başkentlik yapmış, anıtsal yapıları, geleneksel sivil mimarisiyle tarihin her döneminde önemini korumuş, yerli ve yabancı gezginlerin, bilim çevrelerinin sürekli ilgi odağı olmuş özgün bir mirasa sahip. Anadolu'nun en verimli coğrafyalarından Küçük Menderes Havzasında, Bozdağ'ın güney yamaçlarındaki Birgi; ÇEKÜL Vakfının eğitim, örgütlenme ve ağaçlandırma çalışmalarını yürüttüğü bir merkez konumunda. Yıllarca Okuma Odası olarak hizmet verdikten sonra Birgi ÇEKÜL Evi olan yapı, sivil mimarisiyle dikkat çeken bu kentin önemli bellek mekânlarından biri.

KENDİNİ KORUYAN KENT BİRGİ

Birgi, 1996 yılında ÇEKÜL Vakfının yürüttüğü “7 Bölge 7 Kent” programı kapsamında Batı Anadolu’yu temsil eden bir yerleşim olarak belirlendi. Böylece kentin kültürüne ve belleğine gönül vermiş yerel yönetim kadroları ve sivillerin yoğun çabalarıyla Birgi’de bugüne dek uzanan koruma hareketinin adımları atıldı. Türkiye’nin koruma amaçlı imar planı yapılan ilk beldesi olan Birgi’deki çalışmalar, ÇEKÜL Vakfının öncülüğünde oluşturulan 17 kişilik gönüllü ekip ile

başladı. Cumhuriyet Meydanında bulunan ve yarısı çökmüş olan Okuma Odası binası restore edilerek ÇEKÜL Çevre Kültür Evi olarak işlevlendirildi. Yaz okulları, seminer ve çalıştaylara ev sahipliği yapan ÇEKÜL Evi, havza ölçeğinde birçok bilginin, envanterin toplandığı önemli bir merkez oldu. Birgi'nin koruma tarihi boyunca

restorasyon, işlevlendirme, sokak ve meydan düzenlemeleri, yönlendirme ve tanıtım uygulamaları ile gönüllü çalışmalarına verilen önem, kente "kendini koruyan kent" unvanını kazandırdı. Farklı noktalara yerleştirilen ahşap heykeller, yerel ürün tezgâhlarının tasarlanması gibi çalışmalar ise kamusal alanda kent estetiği niteliğinin artmasını sağladı. Birgi, 2012 yılında UNESCO tarafından "Kültür" kategorisinde Dünya Mirası Geçici Listesine alındı.

KORUMADA SÜREKLİLİK VE İŞLEVLENDİRME

Kentler; sivil ve mimari yapıları, geleneksel yaşam değerleri, doğası ve insanıyla bir bütündür. Bir kentin yakın ya da uzak tarihinde varlığını sürdüren tüm değerler ancak birlikte korunduğunda kimlikli bir kent yaşamı devam eder. Tarihi değeri olan yapıların yeniden işlevlendirilmesi ise kent yaşamını planlamaktır. Birgi ÇEKÜL Evi; kamusal alan niteliği, tarihi kimliğe saygı ve kendine yeterlilik ilkelerinin benimsendiği önemli bir işlevlendirme örneğidir.

1998 yılında Mimar Sinan Üniversitesi ve ÇEKÜL işbirliğinde yapılan yaz okulunda, sivil mimari örneklerinin röleve-restorasyon projeleri hazırlandı. Öğrencilerin bu gönüllü emeği, evlerini onarmak isteyen Birgililer ve yerel yönetim için kalıcı bir armağan oldu. ÇEKÜL Vakfı “bütüncül koruma anlayışı” ve “korumada süreklilik” yaklaşımıyla Birgi ÇEKÜL Evindeki çalışmalarını eğitim, araştırma, örgütlenme ve ağaçlandırma temelinde 20 yılı aşkındır sürdürüyor.

EĞİTİM, ÖRGÜTLENME, AĞAÇLANDIRMA

ÇEKÜL'ün kuruluş yıllarından bu yana benimsediği “Doğa ve Kültürle Varız” söyleminden güç alan eğitim, örgütlenme ve ağaçlandırma çalışmaları, bölgesel işbirlikleri, ÇEKÜL uzman ve gönüllülerinin desteğiyle yapılıyor. Küçük Menderes Havzasında kültürel ve doğal mirasın korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması bilincinin yayılmasını hedefleyen programlar, toplumun farklı kesim ve yaşlarından katılımcılarla yürütülüyor.

ÇEKÜL BİLGİ AĞACI

Birgi'nin kültürel ve doğal mirasını tanımaları ve koruma bilincinin sürekliliğinin sağlanması amacıyla Birgi ÇEKÜL Evinde öğretmen ve öğrencilere yönelik eğitim programları düzenleniyor.

Kentimin Öyküsü

Birgi ve Ödemiş'te görev yapan ilkokul ve ortaokul öğretmenlerine yönelik hazırlanan Kentimin Öyküsü Öğretmen Eğitiminde, Birgi ve Ödemiş'in kültürel mirası, doğal değerleri, yaşam kültürü aktarılıyor. Eğitimi bitiren öğretmenler, kendi okullarında Kentimin Öyküsü Eğitim Programını öğrencilere uyguluyor. Program, Milli Eğitim İlçe Müdürlüğü'nün desteğiyle yürütülüyor.

Yaz ve Kış Okulları

Birgi'de yaşayan çocukların, yaşadıkları kentin kültürel ve doğal mirasını tanımaları ve yaşayarak öğrenmeleri için yapılan Yaz Okulu kapsamında; çocuklar tarihi kente farklı bir gözle bakmayı öğreniyor. Duyularla Doğa, Tüketme Türet, Kendi Kâğıdını Kendin Yap, Hazine Avı gibi atölyelerde; ezbere dayanmayan bir anlayışla geliştirilen eğitim programlarında çocukların kendilerini, kentlerini, doğa ve kültür ilişkisini tanıyarak, yaşamı keşfetmeye ve korumaya yönelmeleri hedefleniyor. Kış Okulunda ise yaratıcı okuma ve yaratıcı resim atölyeleri devam ediyor.

ÇEKÜL AKADEMİ

Türkiye'nin kültürel miras alanında uzmanlaşmış ilk ve tek sivil eğitim kurumu olan ÇEKÜL Akademisinin Alan Yönetimi ve Alanda Eğitimler başlıkları dönem dönem Birgi ÇEKÜL Evinde yapılıyor. Farklı belediyelerin teknik uzmanlarından oluşan Akademi öğrencileri, vaka analizlerini burada yapıyor.

KADINLARA ATÖLYELER

Birgili kadınlar, kendilerini geliştirmek istediği alanlarda, Ödemiş Halk Eğitim Merkezi işbirliğiyle Birgi ÇEKÜL Evinde düzenlenen çeşitli eğitim ve atölyelere katılıyor. Yöreyle ait geleneksel motifler, kanaviçe, iğne oyası gibi farklı el işi yöntemleriyle kadınların elinde yeniden canlanıyor. Yoğun emekle üretilen takı, çanta, pano, şal gibi ürünlere, Birgi ÇEKÜL Eviden ve www.cekuldukkana.org adresinden ulaşılabilir.

OKUMA ODASI

ÇEKÜL Evinin alt katında yetişkinler ve çocuklar için, yapının eski işlevini de gözleterek oluşturulan bir okuma alanı hizmet veriyor. Metin Sözen, Uçkun Geray, Fikret Üçcan, Oktay Ekinci, Ruşen Keleş, Cevat Geray, Kenan Ok ve Necdet Sakaoğlu gibi koruma alanına emek vermiş isimlerin bağışlarıyla oluşturulan kütüphanede, yetişkinlere özel akademik ve popüler alanlardan yayınlar ile çocuk kitaplığı bulunuyor.

7 AĞAÇ ORMANLARI

Küçük Menderes Havzasının önemli bir doğa parçası olan Bozdağ'da, ÇEKÜL 7 Ağaç Ormanların 2012 yılında başlayan ağaçlandırma çalışmaları ile 1 milyon 10 bin fidan dikildi. 7 Ağaç Ormanlarının amacı, yaşamsal kaynakların dengeli kullanımı ve sürekliliği için, tüketim alışkanlıklarımızı gözden geçirmemiz gerektiği bilincinin yayılması ve orman varlığımızın artmasını sağlamak. Ülkenin farklı köşelerinde 54 sahadan oluşan 7 Ağaç Ormanları, 4 milyon ağaca ulaştı. Yeni fidanları toprakla buluşturmak, dikim sahaları ve ağaç türleri hakkında detaylı bilgi almak www.7agac.org sitesinden mümkün.

BİRGİ'DEN FOTOĞRAFLAR

Ön kapak resmi ve ÇEKÜL arşivinden afişler:
Y. Metin Kesin, ÇEKÜL Yüksek Danışma Kurulu Üyesi

BİRGİ ÇEKÜL EVİ

ÇEKÜL

Cumhuriyet Meydanı Umur Bey Caddesi No:29 Birgi, Ödemiş

birgievi@cekulvakfi.org.tr | T: 0232 531 55 80 | www.cekulvakfi.org.tr